

Bruxelles, den 23.9.2019
COM(2019) 615 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Resultaterne af den foreløbige evaluering af ISA²-programmet

{SWD(2019) 1615 final}

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning.....	2
2.	Baggrund	2
3.	Fælles forståelse af interoperabilitet.....	3
4.	Metode.....	4
5.	Evalueringsmæssige problemer og spørgsmål	4
6.	Resultater.....	5
6.1.	Relevans	5
6.2.	Virkningsfuldhed.....	6
6.3.	Effektivitet.....	6
6.4.	Sammenhæng	7
6.5.	EU-merværdi	7
6.6.	Nytteværdi	7
6.7.	Bæredygtighed.....	7
7.	Anbefalinger.....	8
7.1.	Bevidstgørelse uden for de nationale forvaltninger.....	8
7.2.	Fra brugercentrerede til brugerstyrede løsninger.....	8
7.3.	At bane vejen for øget bæredygtighed.....	9
8.	Næste skridt.....	10

1. INDLEDNING

Som angivet i ISA²-afgørelsen¹ blev programmet om interoperabilitetsløsninger og fælles rammer for europæiske offentlige forvaltninger, virksomheder og borgere (ISA²-programmet) lanceret den 1. januar 2016 som opfølgning på ISA-programmet².

Denne rapport indeholder resultaterne og anbefalingerne fra den foreløbige evaluering af ISA²-programmet³. I henhold til artikel 13, stk. 3, i ISA²-afgørelsen skal Kommissionen foretage denne evaluering og meddele resultaterne heraf til Europa-Parlamentet og Rådet senest den 30. september 2019.

Kommissionen foretog evalueringen ved hjælp af et team af uafhængige eksperter fra et konsulentfirma⁴. Evalueringen blev overvåget af en tværtjenstlig styringsgruppe⁵.

2. BAGGRUND

Det grundlæggende formål med ISA²-programmet er at fremme en IKT-baseret modernisering af den offentlige sektor i Europa og gøre det lettere at opfylde virksomhedernes og borgernes behov ved at forbedre interoperabiliteten mellem europæiske offentlige myndigheder.

Mere specifikt sigter programmet mod at gøre følgende:

- fremme effektiv elektronisk interaktion på tværs af grænser og sektorer mellem europæiske offentlige forvaltninger, virksomheder og borgere
- bidrage til udvikling af en mere effektiv, forenklet og brugervenlig digital offentlig forvaltning på nationalt, regionalt og lokalt plan
- fremme en helhedsorienteret tilgang til interoperabilitet i Unionen ved at identificere, skabe og drive interoperabilitetsløsninger og fremme de europæiske offentlige forvaltningers genanvendelse af dem. Dette vil støtte gennemførelsen af forskellige EU-politikker og -aktiviteter.

For at nå disse mål⁶ bygger programmet på de resultater, der er opnået med dets forgænger, ISA-programmet⁷. Det lægger også vægt på at tilpasse sig den bredere politiske ramme for digitalisering af offentlige forvaltninger i EU. I denne henseende er ISA²-programmet det vigtigste instrument til støtte for gennemførelsen af den europæiske interoperabilitetsramme (EIF)⁸, som er blevet ajourført og udbygget som

---

¹ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2015/2240 af 25. november 2015 om indførelse af et program om interoperabilitetsløsninger og fælles rammer for europæiske offentlige forvaltninger, virksomheder og borgere (ISA²-programmet) som et middel til at modernisere den offentlige sektor (EUT L 318 af 4.12.2015, s. 1).

² Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 922/2009/EF af 16. september 2009 om interoperabilitetsløsninger for europæiske offentlige myndigheder (ISA) (EUT L 260 af 3.10.2009, s. 20).

³ Nærmere oplysninger om evalueringsprocessen og resultaterne samt dokumentationen findes i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene: SWD(2019) 1615 final.

⁴ De uafhængige eksperter evalueringsundersøgelse findes på: <https://data.europa.eu/doi/10.2799/13397>

⁵ Gruppens medlemmer var GD CNECT, DIGIT, EMPL, FISMA, GROW, OP, SG, TAXUD og JRC.

⁶ Artikel 1, stk. 1, i ISA²-afgørelsen (se fodnote 1).

⁷ Artikel 1, stk. 3, i ISA²-afgørelsen (se fodnote 1).

⁸ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, Den europæiske interoperabilitetsramme – strategi for gennemførelse, Bruxelles, 23.3.2017 (COM(2017) 134 final).

planlagt i meddelelsen om en strategi for et digitalt indre marked i EU⁹. Andre politikinitiativer, som ISA² bidrager til, omfatter handlingsplanen for e-forvaltning 2016-2020¹⁰, Tallinnerklæringen om e-forvaltning fra 2017¹¹ og forordningen om den fælles digitale portal¹².

I praksis løber ISA² fra den 1. januar 2016 til den 31. december 2020 med et samlet budget på 130,9 mio. EUR. Det finansierer aktioner, der fastlægges på årsbasis i det årlige rullende arbejdsprogram. Forvaltningen af programmet fremmer også synergier med andre EU-programmer såsom Connecting Europe-faciliteten (CEF)¹³ eller støtteprogrammet for strukturreformer (SRSP)¹⁴.

Programmets primære interesseparter er de europæiske offentlige myndigheder på alle niveauer: EU, nationalt, regionalt og lokalt. Programmet berører imidlertid en meget bredere gruppe af interesseparter, herunder virksomheder og borgere i EU. ISA² er åbent for EU-medlemsstater, andre lande i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde og kandidatlande. Ud over de 28 EU-medlemsstater deltager tre andre lande i programmet: Island, Norge (siden 2016) og Montenegro (siden 2018). Programmet tilskynder også til samarbejde med andre lande uden for EU og med internationale organisationer og organer.

3. FÆLLES FORSTÅELSE AF INTEROPERABILITET

I overensstemmelse med artikel 1, stk. 2, i ISA²-afgørelsen skal ISA²-programmet "via EIF sikre en fælles forståelse af interoperabilitet og dens gennemførelse i medlemsstaternes forvaltninger. Kommissionen overvåger via ISA²-programmet gennemførelsen af EIF."

I denne henseende udvikler ISA²-programmet en integreret ramme for overvågning, vurdering og rapportering af de fremskridt, som både medlemsstaterne og Kommissionen har gjort med gennemførelsen af EIF¹⁵. Udformningen og gennemførelsen af denne overvågningsramme foretages inden for rammerne af den aktion, der gennemføres af observatoriet for de nationale interoperabilitetsrammer (NIFO), der blev finansieret af ISA²-programmet.

Resultaterne af gennemførelsen af EIF i hele EU vil blive præsenteret hvert år via en onlineresultattavle for bedre at kunne præge den politiske beslutningsproces og

---

⁹ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, En strategi for et digitalt indre marked i EU, Bruxelles, 6.5.2015 (COM(2015) 192 final).

¹⁰ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, EU-handlingsplan for e-forvaltning 2016-2020. Fremskyndelse af forvaltningernes digitale omstilling (COM(2016) 179 final).

¹¹ Tallinnerklæringen om e-forvaltning, på ministermødet under det estiske formandskab for Rådet den 6. oktober 2017.

¹² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1724 af 2. oktober 2018 om oprettelse af en fælles digital portal, der giver adgang til oplysninger, procedurer og bistands- og problemløsningstjenester, og om ændring af forordning (EU) nr. 1024/2012 (EUT L 295 af 21.11.2018, s. 1-38).

¹³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1316/2013 af 11. december 2013 om oprettelse af Connecting Europe-faciliteten, om ændring af forordning (EU) nr. 913/2010 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 680/2007 og (EF) nr. 67/2010 (EUT L 384 af 20.12.2013, s. 129-171).

¹⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1671 af 23. oktober 2018 om ændring af forordning (EU) 2017/825 for at øge finansieringsrammen for støtteprogrammet for strukturreformer og tilpasse dens overordnede målsætning (EUT L 284 af 12.11.2018, s. 3-5).

¹⁵ Denne overvågningsmekanisme omfatter også gennemførelsen af handlingsplanen for interoperabilitet i bilag 1 i EIF-meddelelsen, jf. fodnote 8.

kommunikere til en bredere offentlighed på en mere visuel og intuitiv måde¹⁶. I praksis har resultattavlen til formål at forbedre kommunikationen og kapacitetsopbygningen for at gøre medlemsstaterne mere bevidste om deres nuværende status i forbindelse med gennemførelsen af EIF og gøre det lettere for dem at overholde EIF's anbefalinger.

For at nå disse mål vil medlemsstaterne få adgang til en værktøjskasse med praktiske retningslinjer for gennemførelse af EIF ved hjælp af god praksis og brugbare løsninger.

Overvågningsrammen for gennemførelsen af EIF har til formål at tilvejebringe dokumentation for EIF's fremtidige evaluering, som oprindeligt var planlagt til at finde sted ved udgangen af 2019¹⁷. For at give medlemsstaterne en realistisk frist til at tilpasse deres nationale politikker for e-forvaltning, digitale tjenester og interoperabilitet til EIF og i betragtning af, at den nye EIF's bredere anvendelsesområde kræver yderligere intern og ekstern koordinering for at færdiggøre en almindeligt accepteret og integreret overvågningsramme, er det nødvendigt at udsætte EIF-evalueringen til 2021. Disse faktorer resulterede rent faktisk i, at dataindsamlingsprocessen først begyndte i 2019, og der mangler således data for at kunne evaluere EIF's gennemførelse i dette år.

Desuden kan der skabes flere synergier ved at foretage EIF's evaluering i forlængelse af den endelige evaluering af ISA²-programmet i 2021, da programmet er det vigtigste instrument til støtte for EIF's gennemførelse.

4. METODE

Den foreløbige evaluering af ISA²-programmet byggede på kvantitative og kvalitative data, der blev indsamlet gennem forskellige metoder, f.eks. skrivebordsundersøgelser, offentlige høringer, målrettede onlineundersøgelser, dybdegående interviews og en indledende workshop. Høringsaktiviteterne gav mulighed for en bred dækning af de forskellige ISA²-interesseparter, lige fra repræsentanter for medlemsstaterne og Kommissionens tjenestegrene til borgere og standardiseringsorganisationer.

For at sikre en bedre indsamling af data blev der udvalgt 20 aktioner ud af de 53 aktioner – samlet i ni pakker, der finansieres af ISA²-programmet frem til 2018. Denne stikprøve var baseret på fire foruddefinerede kriterier for at sikre, at de udvalgte aktioner i det store og hele var repræsentative for programmet. Desuden blev den samlede dataindsamling suppleret med en ekspertvurdering af programmet, der blev gennemført af fire tekniske eksperter i interoperabilitet.

5. EVALUERINGSMÆSSIGE PROBLEMER OG SPØRGSMÅL

Evalueringen fokuserede på følgende syv hovedkriterier¹⁸:

- **Relevans** – i hvilket omfang er målene for ISA²-programmet stadig relevante i forhold til de nye behov og problemer på både nationalt plan og EU-plan?

¹⁶ Resultattavlen vil være tilgængelig under "NIFO" på Joinup-plattformen i 2020.

¹⁷ Se punkt 6 i EIF-meddelelsen, jf. fodnote 8.

¹⁸ Se værktøj nr. 47 i Kommissionens værktøjskasse til bedre regulering.

- **Virkningsfuldhed** – hvor langt er ISA²-programmets resultater i forhold til at nå programmets mål? Er der aspekter, som er mere eller mindre effektive end andre, og i bekræftende fald, hvilke erfaringer kan der drages heraf?
- **Effektivitet** – i hvilket omfang har programmet været omkostningseffektivt? Hvilke aspekter af programmet er de mest effektive eller ineffektive, især med hensyn til de ressourcer, der er mobiliseret? Hvordan klarer programmet sig i forhold til det planlagte arbejde og budget?
- **Sammenhæng** – i hvilket omfang udgør ISA²-aktionerne en del af en "helhedsorienteret" tilgang inden for rammerne af programmet (intern sammenhæng)? I hvilket omfang er ISA²-programmet sammenhængende med andre EU-tiltag, som har lignende mål, og med globale initiativer på samme område (ekstern sammenhæng)?
- **EU-merværdi** – hvad er den merværdi, der følger af ISA²-programmet, i forhold til hvad der med rimelighed kunne forventes af medlemsstaterne på nationalt, regionalt og/eller lokalt plan?
- **Nytteværdi** – hvordan kan ISA²-programmets aktioner og resultater, der er opnået og forventet, sammenlignes med de behov, som de skal dække?
- **Bæredygtighed** – i hvilket omfang sikres den finansielle, tekniske og operationelle bæredygtighed af de udviklede løsninger – som vedligeholdes og drives gennem ISA²-programmet?

6. RESULTATER

Baseret på data indsamlet fra 129 interesseparter i høringen¹⁹, skrivebordsundersøgelser og ekspertvurderinger bekræfter den foreløbige evaluering, at ISA² klarer sig godt målt på alle evalueringskriterierne. Evalueringen er imidlertid begrænset til aktioner, der blev finansieret mellem 2016 og 2018. Resultaterne af de igangværende aktioner samt de langsigtede resultater af ISA² kan derfor først registreres efter afslutningen af programmet.

6.1. Relevans

Målene for ISA² er stadig relevante i forhold til de nye behov og problemer inden for interoperabilitet mellem digitale offentlige tjenester, hvilket bekræfter programmets relevans. De fleste af de hørte interesseparter er enige om, at problemet med administrative e-barrierer og de dermed forbundne behov, som oprindeligt blev konstateret under programmet, stadig er gyldige. Nogle af dem (46 ud af 129) har på nuværende tidspunkt nogle yderligere behov (f.eks. en mere præskriptiv tilgang til udformningen af interoperable offentlige tjenester) og problemer (herunder begrænsede ressourcer), som ISA² kun delvist kan løse.

Et yderligere behov, som fortjener særlig opmærksomhed, er at sikre mere samarbejde og udveksling med regionale og lokale forvaltninger for at øge bevidstheden om interoperabilitet og udbredelsen af ISA²-løsninger på subnationalt niveau.

---

¹⁹ Af hensyn til fortrolighed og databeskyttelse anmodede evalueringsholdet de ansvarlige for aktionerne om selv at kontakte brugerne af deres løsninger og dermed fungere som mellemlid for høringsaktiviteterne. Denne tottrinstilgang kan have begrænset antallet af modtagne svar.

At øge de offentlige forvaltningers opmærksomhed om interoperabilitet var den første af de tre anbefalinger i den endelige evaluering af ISA-programmet²⁰. ISA²-programmet handlede efter denne opfordring ved at vedtage sin kommunikationsstrategi og engagementsplan i 2017 og ved at afholde ti store arrangementer i perioden 2016-2018 med et gennemsnit på 211 deltagere pr. arrangement. Desuden spillede ISA²-repræsentanter en aktiv rolle i 60 arrangementer i samme periode. Midtvejsevalueringen viser, at disse bestræbelser har givet bonus, da de fleste af de hørte interesseparter har oplyst, at de har ekspertviden om interoperabilitet (91 ud af 128) og om ISA² (81 ud af 128). På trods af denne generelle opmærksomhed viser ovennævnte supplerende behov, at programmet bør fortsætte sine oplysningsaktiviteter rettet mod regionale og lokale forvaltninger og muligvis også indirekte støttemodtagere som borgere og virksomheder.

6.2. Virkningsfuldhed

De resultater, der er opnået indtil videre med ISA², stemmer overens med programmets mål. Ikke desto mindre stemmer de stadig ikke fuldt ud overens med de forventede resultater, da de fleste af aktionerne stadig er i gang, og der stadig udvikles løsninger. Programmets varighed har også indflydelse på, i hvilken grad løsningerne anvendes. Som sådan har aktioner, der er blevet videreført fra tidligere udgaver af programmet, givet løsninger, som nu er mere udbredte end de løsninger, der blev skabt i aktioner, der er fastlagt i henhold til ISA².

Der er en specifik ISA²-målsætning, hvor evalueringen viste, at programmet i sig selv er mindre virkningsfuldt: udvikling af en mere effektiv, forenklet og brugervenlig digital offentlige forvaltning på det nationale, regionale og lokale plan. Her kan medlemsstaterne faktisk have en stor indvirkning og supplere EU-initiativerne vedrørende interoperabilitet og digitalisering.

Eksterne faktorer kan bidrage positivt, men hæmmer også den måde, hvorpå programmet når sine mål og giver resultater. Opfordringen til fælles standarder og rammer fra offentlige forvaltninger er en ekstern faktor, der bidrager til programmets resultater. Institutionel kompleksitet kan derimod hæmme opnåelsen af interoperabilitet på tværs af grænser og sektorer.

Endelig blev det i evalueringen konstateret, at ISA²-aktionerne i vid udstrækning er i overensstemmelse med de generelle principper, der er anført i artikel 4 i ISA²-afgørelsen, som følge af processen for det rullende arbejdsprogram, der sikrer, at der systematisk tages hensyn til principperne, når arbejdsprogrammet udarbejdes.

6.3. Effektivitet

Gennemførelsen af programmet skrider planmæssigt frem. Alle aktioner er enten på rette spor eller tæt på at nå det planlagte arbejde. Ikke desto mindre gør de forskellige resultatindikatorers forskelligartethed det vanskeligt at drage konklusioner om programmets overordnede omkostningseffektivitet. For så vidt angår de ISA²-pakker, hvor det var muligt at aggregere resultatindikatorer for forskellige aktioner, er omkostningerne pr. slutbruger (f.eks. virksomheder og borgere) blevet anslået til at være meget lave.

---

²⁰ Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet: Resultaterne af den endelige evaluering af ISA-programmet, Bruxelles, 1.9.2016 (COM(2016) 550 final).

Processen for udvælgelse af aktioner, der finansieres af ISA², anses for at være relativt effektiv. De udgifter, der påløber i forbindelse med udarbejdelsen af et forslag, er forholdsvis små og spænder fra 0,07 % til 0,4 % af de midler, der potentielt kan tildeles forslaget, når det godkendes. Ikke desto mindre kan udvælgelsesprocessen forbedres yderligere ved at forenkle det rullende arbejdsprogram (f.eks. ved at gøre modellen mere fleksibel) og iværksætte tematiske indkaldelser af aktioner for at sikre, at udvælgelsesproceduren styres af mål.

6.4. Sammenhæng

Ifølge de hørte interesseparter er ISA²-aktionerne karakteriseret ved betydelige synergier og begrænsede overlapninger. Denne stærke interne sammenhæng er i overensstemmelse med den anden anbefaling i den endelige ISA-evaluering, der opfordrede til en helhedsorienteret tilgang til interoperabilitet inden for rammerne af ISA².

Med hensyn til ekstern sammenhæng fulgte ISA² den tredje – og sidste – anbefaling i den endelige ISA-evaluering og sikrede et tæt samarbejde med andre EU-politikker og -initiativer. Det skabte synergier med CEF, Horisont 2020 og støtteprogrammet for strukturreformer. ISA² interagerer også med initiativer som den fælles digitale portal, strategien for et digitalt indre marked, handlingsplanen for e-forvaltning, Tallinnerklæringen om e-forvaltning og den rullende plan for IKT-standardisering²¹. Ikke desto mindre blev der registreret visse overlapninger mellem specifikke løsninger i henhold til ISA² og CEF, som kunne afhjælpes gennem en bedre afgrænsning af anvendelsesområdet for de enkelte løsninger.

6.5. EU-merværdi

Den grad af koordinering, der sikres af ISA², er afgørende for at forbedre den generelle interoperabilitet mellem europæiske offentlige forvaltninger. Desuden understregede 91 ud af 109 respondenter, at ISA² kan nå sine mål til en lavere pris end sammenlignelige nationale eller subnationale initiativer.

Det fremgår, at ISA² har bidraget til at forbedre den grænseoverskridende interoperabilitet i EU: 1) Det øger bevidstheden om interoperabilitet på tværs af medlemsstaterne, ii) det bidrager til at sætte emnet på de nationale dagsordener, og ii) det skaber netværk og letter udveksling. ISA² har også bidraget til at fremme fælles EU-politikker: Det spiller en central rolle i gennemførelsen af EIF og støtter etableringen af det digitale indre marked.

6.6. Nyttевærdi

Brugertilfredsheden med ISA²-løsningerne synes at være positiv, idet kun syv ud af 110 interesseparter har angivet "begrænset tilfredshed". Da programmet er i gang, forventes det, at anvendelsen af ISA²-løsninger vil stige og dermed forbedre den måde, løsningerne opfylder brugernes behov på, og øge brugernes generelle tilfredshed.

6.7. Bæredygtighed

ISA²-løsningernes bæredygtighed fik blandet feedback fra de hørte interesseparter. Mens 66 ud af 84 respondenter mente, at programmets resultater ville blive fastholdt uden fremtidig finansiering, mener over 55 ud af 85 respondenter, at behovet for

---

²¹ Se: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/rolling-plan-ict-standardisation>

operationer og de vedligeholdelsesomkostninger, der kræves til løsningerne, vil kunne betyde, at ISA²-løsningerne ikke kan levere resultater, hvis programmet afsluttes.

Interesseparterne er dog enige om, at ISA² spiller en central rolle med hensyn til at forbedre interoperabiliteten i EU, og at det, hvis det blev afsluttet, ville skade de europæiske offentlige forvaltningers bestræbelser på at forbedre interoperabiliteten og fremme en IKT-baseret modernisering af den offentlige sektor i Europa.

7. ANBEFALINGER

Midtvejsevalueringen giver et positivt billede af ISA²-programmets resultater indtil videre. Den peger dog også på områder, hvor der er plads til forbedringer. Nedenstående anbefalinger omhandler disse aspekter af programmet og skitserer både kort- og langsigtede foranstaltninger. De kortsigtede foranstaltninger er dem, der kan træffes i forbindelse med det sidste rullende ISA²-arbejdsprogram i 2020 og i den overgangsperiode, der fører frem til oprettelsen af den nye flerårige finansielle ramme (FFR)²². De mere langsigtede foranstaltninger vil skulle have mere tid til at vise resultater.

7.1. Bevidstgørelse uden for de nationale forvaltninger

Kommissionen vil gennem ISA²-programmet fortsætte sine bestræbelser på at øge den europæiske offentlige sektors bevidsthed om interoperabilitet, hvilket er en vigtig katalysator for digitalisering, navnlig ved at sikre mere samarbejde med de regionale og lokale forvaltninger i forbindelse med dette arbejde.

Først og fremmest bør der udvikles målrettede oplysningsaktiviteter, som understreger fordelene ved at (gen)anvende interoperabilitetsløsningerne i ISA². For at underbygge dette budskab kunne der i 2020 gennemføres undersøgelser med henblik på at kvantificere virkningen af nogle ISA²-løsninger på de offentlige forvaltningers effektivitet og produktivitet.

I ISA²-programmets afsluttende fase bør der lægges endnu mere vægt på at sikre, at offentlige forvaltninger, den akademiske verden og interesserede fagfolk udveksler bedste praksis indbyrdes. Programmets Interoperability Academy-aktion, der blev iværksat for nylig, bør også frembringe passende undervisningsmateriale.

For at forstærke virkningen af ovennævnte foranstaltninger bør de ansvarlige for ISA²-aktionerne endvidere gøre brug af potentielle indflydelsesrige personer (f.eks. forskere, offentligt ansatte, der beskæftiger sig med området) og skabe et fællesskab af interoperabilitetsambassadører.

På længere sigt bør der også opbygges rådgivende kapacitet omkring interoperabilitet. Dette vil gøre det lettere for interesserede parter at vælge passende interoperabilitetsløsninger, der opfylder deres behov, samtidig med at de yder støttetjenester og teknisk bistand med henblik på en effektiv gennemførelse af løsningerne.

7.2. Fra brugercentrerede til brugerstyrede løsninger

For at øge programmets nytteværdi kan ISA² forbedre kvaliteten af sine eksisterende løsninger ved i højere grad at tage hensyn til brugernes behov. Denne tilgang kan

---

²² Se: https://ec.europa.eu/commission/future-europe/eu-budget-future_en.

anvendes gennem hele gennemførelsen af det sidste ISA²-arbejdsprogram og dermed fremme EIF's princip om, at brugerne er i centrum, både i Kommissionen og i medlemsstaterne.

I de kommende år er det imidlertid tilrådeligt at bevæge sig fra et brugercentreret til et brugerdrevet paradigme, hvor brugerne inddrages i udviklingen af en interoperabilitetsløsning. En interoperabilitetsinkubator kunne fremme en sådan medskabelsesproces, der ville give mulighed for at afprøve nye, brugerorienterede løsninger, der kan afprøves og frembringes som prototype i et sikkert miljø. Inkubatoren vil bidrage til udbredelsen af nye teknologier og udveksling af innovativ praksis mellem førende offentlige myndigheder.

Med hensyn til de to første anbefalinger i denne rapport er Kommissionens digitale strategi²³ et bevis på, at Kommissionen indfrir sine løfter: både interoperabilitet og brugerfokus er blandt strategiens hovedprincipper, og EIF er et af dens referencepunkter. Desuden spiller ISA² en rådgivende rolle i den løbende gennemførelse af strategien og hjælper Kommissionen på forskellige politikområder med at modernisere sine eksisterende IT-systemer og udvikle nye digitale løsninger med interoperabilitet for øje.

7.3. At bane vejen for øget bæredygtighed

Ved vurderingen af EU-merværdien og bæredygtigheden af ISA²-programmet viste midtvejsevalueringen, at den spiller en væsentlig rolle i etableringen af et ensartet interoperabilitetslandskab i den europæiske offentlige sektor. ISA² hjælper også med at udvikle og udbrede grænseoverskridende og tværsektorielle digitale løsninger mellem medlemsstaternes forvaltninger. ISA² hjælper også med at fremme fælles politikker, da de i høj grad er afhængige af disse sammenkoblede og interoperable netværk og systemer.

Når ISA²-programmet ophører, er det afgørende at bevare og øge de europæiske offentlige forvaltningers evne til at samarbejde om at nå gensidigt fordelagtige mål, herunder udveksling af information og viden, som er i centrum for interoperabiliteten generelt. Derfor er der behov for et stærkt politisk engagement og en solid finansiering. Med hensyn til politisk engagement bekræftede ministrene med ansvar for e-forvaltning i hele Europa i Tallinnerklæringen om e-forvaltning, at de var fast besluttet på at opbygge borgerorienterede offentlige tjenester, der som standard er digitale, og opnå den vision, der er fastlagt i EIF. Med hensyn til den fremtidige finansiering af interoperabilitet indgår den i programmet for det digitale Europa (DEP)²⁴, som er et af Kommissionens sektorspecifikke forslag under den flerårige finansielle ramme for 2021-2027.

Desuden bør Kommissionen handle på grundlag af de synergier, der er skabt mellem ISA² og andre EU-programmer, for at fremme EIF og interoperabilitet i almindelighed og fremme en bred genanvendelse af ISA²-løsninger. Desuden kan denne tilgang føre til en effektiv og strømlinet programforvaltning, der støtter den fremtidige gennemførelse af programmet for det digitale Europa.

---

²³ Meddelelse til Kommissionen, "European Commission Digital Strategy – A digitally transformed, user-focused and data-driven Commission", Bruxelles, 21.11.2018 (C(2018) 7118 final).

²⁴ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om programmet for et digitalt Europa for perioden 2021-2027, Bruxelles, 6.6.2018 (COM(2018) 434 final).

Sideløbende med forberedelserne til oprettelsen af de nye FFR-programmer anbefales det at undersøge mulighederne for at øge bæredygtigheden af de resultater, der opnås ved hjælp af eksisterende ISA²-løsninger. Gennemførligheden af og omkostningerne ved forskellige foranstaltninger vedrørende bæredygtighed bør vurderes, og Kommissionen bør investere i dem. Kommissionen kunne f.eks. overveje at overføre nogle ISA²-løsninger til open source-fællesskaber eller tilskynde virksomheder til at opbygge tjenester omkring gratis ISA²-løsninger under Den Europæiske Unions offentlige licens (EUPL)²⁵.

Endelig vil Kommissionen måske finde det nyttigt at foretage en grundig analyse af grundlaget for og virkningerne af et eventuelt bindende interoperabilitetsinstrument. En sådan vurdering bør baseres på resultaterne af ISA²-programmets afsluttende evaluering og på den dokumentation, der skal indsamles i forbindelse med evalueringen af EIF's gennemførelse i 2021.

8. NÆSTE SKRIDT

I forbindelse med den igangværende gennemførelse af ISA²-programmet vil Kommissionen være meget opmærksom på ovennævnte resultater og anbefalinger og analysere dem med henblik på at validere og behandle de rejste spørgsmål i tæt samarbejde med medlemsstaterne, hvor det er relevant. Resultaterne og anbefalingerne i midtvejsevalueringen af ISA²-programmet vil også danne grundlag for overgangen til de nye FFR-programmer.

---

²⁵ Se: <https://eupl.eu/>